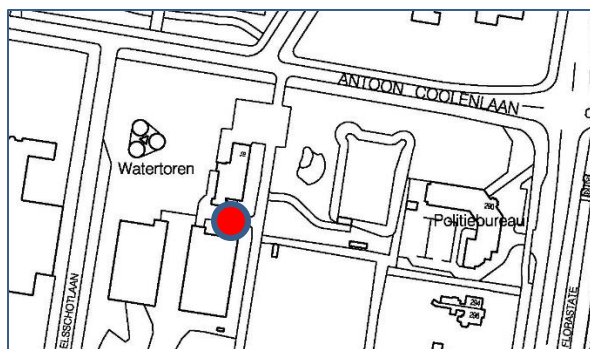

Antoon Coolenlaan 1a

Deel van complex Antoon Coolenlaan 1a en Aalsterweg 304-306. Machinekamer vm. waterbedrijf en het dubbelhuis van de machinist en de stoker daterend uit 1904

Datum van aanwijzing: 3-2-2009

Redengevende omschrijving

Beschrijving

De Aalsterweg werd rond 1800 aangelegd als verbindingsweg van Eindhoven naar Aalst. In 1865 lag de kern van het dorp Stratum rond het noordelijke deel van de Aalsterweg, bij de kruising met de Stratumsedijk en de Leenderweg.

In 1966 werd het eerste deel van de Antoon Coolenlaan aangelegd, namelijk het gedeelte van de Aalsterweg tot aan de rivier de Tongelreep. De weg was aangelegd als ontsluitingsweg voor het nieuwe verpleeghuis De Weerde (1969) en de nieuwe kunstijsbaan (1969). In 1970 werd de laan verlengd tot aan de Bayeuxlaan.

In 1899 werd onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het drinkwater in Eindhoven. Van de 44 onderzochte putten was het water in slechts 5 putten van vrij goede kwaliteit. Besloten werd toen tot de exploitatie van een eigen waterbedrijf over te gaan. Het uiteindelijke plan werd op 20 mei 1903 door de Raad goedgekeurd. Het pompstation zou buiten de grenzen van de toenmalige gemeente Eindhoven komen te liggen, namelijk in de gemeente Stratum. De bouw werd gegund aan de firma a Visser en Smit uit Oud-Beijerland. Twee stoomketels werden gekocht van de Machinefabriek Breda. In de watertoren, waarin een reservoir van 300 m³ was gebouwd, werd op 21 maart 1904 door burgemeester Van Mens het wapen van de gemeente Eindhoven ingemetseld. Op 5 januari 1905 vond de proefmaling met de pompmachines plaats. De feestelijke opening geschiedde op 21 januari 1905 door de commissaris van de provincie Noord-Brabant.

Tussen 1903 en 1904 werd op het terrein van het gemeentelijk waterbedrijf de machinekamer van het waterbedrijf gebouwd. De machinekamer is een eenlaags gebouw met een rechthoekig oppervlak. Daarnaast ligt een klein eenlaags volume dat middels een smalle tussenbouw verbonden is met de machinekamer. Voor de machinekamer bevindt zich een gerenoveerde waterput met putmik.

Het gebouw van de voormalige machinekamer heeft een rechthoekig oppervlak. In het midden van beide lange gevels is een forse Vlaamse gevel gebouwd die vanaf de grond omhoog rijst. Deze Vlaamse gevels hebben topgevels met zadeldaken. De topgevels in de korte gevels van de machinekamer worden beëindigd door wolfseinden.

De machinekamer heeft grijze plinten en witgeschilderde gevels. De stenen zijn opgemetseld in kruisverband. Alle vensters in het pand hebben een kleine roedenverdeling, de meeste zijn zestienruits schuifvensters. In de Vlaamse gevels bevinden zich forse rondboogvensters, bestaande uit drie verticale geledingen met daartussen twee gemetselde pilasters. In de noordelijke korte gevel bevindt zich een moderne, historiserende dubbele houten toegangsdeur met een rondboogvenster erboven als bovenlicht. Dit rondboogvenster bestaat uit drie verticale geledingen, waarvan het middelste twaalf ruiten bevat. Naast deze dubbele deur hangt een uithangbord met de tekst 'Oudheidkamer'.

Gemeentelijk monument

Geheel links in deze gevel bevindt zich de steen die in 1904 ingemetseld was in de watertoren. In de westelijke zijgevel bevinden zich enkele forse staafankers. In de lange gevels bevinden zich onder de kroonlijsten en in de topgevels van de Vlaamse gevels platte muizentandingen. De beëindiging van de kroonlijsten in de Vlaamse gevels en de kopse gevels heeft een typische afronding.

De dakschilden van het pand zijn belegd met rode muldenpannen. Midden in een van de noordelijke langwerpige dakschilden is een lange schoorsteen aanwezig. Ook bevinden zich in de dakschilden enkele moderne aluminium afvoerbuizen. In de twee zuidelijke langwerpige dakschilden bevinden zich originele dakvenstertjes met ook hier weer een kleine roedenverdeling. Midden op het dak, op het kruispunt van dakschilden, bevindt zich een ronde achthoekige lichtkap met een kleine roedenverdeling en acht dakschilden, belegd met rode muldenpannen. Op de nok van deze lichtkap staat een piron. Pironen treffen we overigens ook aan op de nokken van de twee wolfseinden.

De machinekamer is tegenwoordig in gebruik als bedrijfskantine voor Brabant Water. De kelder onder het gebouw wordt tegenwoordig niet meer gebruikt.

Het interieur bestaat uit drie delen. In het meest noordelijke deel bevinden zich een keuken en toiletten, in het middelste deel bevindt zich de kantine en in het zuidelijke deel is een vergaderruimte gecreëerd. Opvallend is dat elementen die zich aan de buitenzijde bevinden, tevens in het interieur aanwezig zijn. Zo zijn in de tussenmuren van het pand diverse deuren en vensters met rondbogen gecreëerd. De vensters hebben ook hier een kleine roedenverdeling. Ook bevinden zich muizentandingen aan de binnenzijde van het gebouw.

Het noordelijke deel van het gebouw bestaat uit twee verdiepingen. In het plafond van de begane grond bevinden zich enkele bruinrood geverfde houten balken. De kapconstructie van de middelste ruimte is gecentreerd rondom de lichtkoepel. Het betreft een kap van houten en ijzeren onderdelen. Ijzeren Polonceauspanten vormen onderdeel van deze constructie.

De vergaderruimte in het zuidelijke deel van het gebouw heeft een kap die bestaat uit twee gebogen schenkelspanten met ijzeren trekstangen.

De machinekamer wordt middels een smalle tussenbouw verbonden met twee bouwvolumes.

Allereerst is er een eenlaags gebouw met een zadeldak met twee wolfseinden. Daarnaast ligt er tegen dit pand een eenlaags bouwsel met een plat dak. Dit volume dateert waarschijnlijk van latere datum, gezien het feit dat het een afwijkend metselverband heeft. Deze volumes zijn uitgevoerd in dezelfde stijl als de machinekamer. Aan de onderzijde bevindt zich een grijs geschilderde plint. De gevels zijn wit geschilderd. Het volume met platdak heeft een halfsteensverband, terwijl de gevels van het volume met de kap opgemetseld zijn in een kruisverband. In de gevels van beide volumes bevinden zich (schuif-) vensters met een kleine roedenverdeling. Het gebouw met de kap heeft dakschilden die belegd zijn met rode muldenpannen.